

Programkommitténs förslag till ändringar i

Principprogrammet

ETT KÄMPANDE FÖRBUND
UNG VÄNSTERS 47:E KONGRESS, KARLSTAD 14-17 MAJ 2015

1 *Programkommittén yrkar*
2 **att** styckena "Miljö" och "Klimat" i principprogrammet ersätts med följande:
3
4

5 **MILJÖ OCH KLIMAT**

6
7 Människan har alltid påverkat likaväl som påverkats av naturen. Sedan industrialiseringen i mitten av 1800-talet har vi sett hur människans negativa påverkan på naturen eskalerat, och miljö- och klimatproblemen har tillåtits gå så långt att de idag utgör ett reellt hot mot såväl människa som natur.

11
12 Klimatproblematiken hänger starkt samman med kapitalismens funktionssätt, som premierar kortsiktiga och miljöskadliga produktionslösningar. Naturresursernas roll i ett kapitalistiskt samhälle är att bidra till ökad kapitalackumulation. Resursförbrukningen ökar i takt med de moderna marknadsekonomiernas utveckling, oavsett om det sammantaget innebär höjd eller sänkt levnadsstandard för folkflertalet. Industrialiseringen är däremot inte dålig i sig – genom att produktiviteten ökar möjliggörs ett samhälle med mindre arbete och högre livskvalitet.

19
20 De globala miljöproblemen är också tydligt kopplade till den globala maktfördelningen och arbetsdelningen, där varor produceras i fattiga länder för att konsumeras i rika länder. Detta möjliggörs av att makten över såväl varu- som bränsleproduktion ligger i händerna på kapitalet. Exploateringen av arbetskraften i fattiga länder innebär en djupt orättvis makt- och resursfördelning, och är också en av de grundläggande orsakerna till det överhängande klimathotet.

26
27 Kapitalets behov av vinstmaximering är oförenligt med en rationell planering av produktion, konsumtion och resursfördelning. Kampen för att hejda människans skadliga påverkan på miljö och klimat behöver därför vara nära sammanflätad med kampen för ett socialistiskt samhälle. Socialistiska lösningar på klimatkrisen handlar om att flytta beslutandemakt från det privata till det offentliga, och bygga en rörelse för att driva på förändringar som inte bara är bra för klimatet utan också ökar jämlikheten i samhället.

34
35 Den samhälleliga energiförbrukningen behöver sjunka betydligt för att komma ner i hållbara nivåer. Energianvändandet måste effektiviseras, men även minska i absoluta tal. Det kräver starkare samhällelig styrning av produktion och forskning, såväl som konsumtion av energi. Därför krävs också att energiproduktionen sker i offentlig regi.

39
40 Det privata ägandet av tekniska innovationer hotar utvecklingen av hållbara alternativ globalt. På kort sikt är stora inskränkningar och förändringar av patenträtten prioriterade, vilket också skulle utmana storföretagens intressen. Teknik som möjliggör förnybar energi kan fasa ut fossila bränslen, men ny teknik kan inte vara den enda lösningen utan införandet av förnybar energi måste gå hand i hand med långsiktiga lösningar för att minska den totala konsumtionen. Kärnkraft är ett ändligt energislag som är problematiskt ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv i samtliga led från brytning till slutförvaring. Den ska därför avvecklas snarast möjligt och ersättas, med effektiviserad och minskad konsumtion och med alternativa energikällor.

49
50 Enligt kapitalismens logik används nu även miljöproblemen som ett sätt för kapitalet att skapa nya marknader, exempelvis genom handel med utsläppsrätter och lansering av så kallade miljövänliga produkter. Under det kapitalistiska systemet kan även

Programkommitténs förslag till Ändringar i principprogrammet

1 insatser med så kallade miljövänliga produkter och energieffektivisering vara utan
2 effekt, då den nya produktionen i sin omfattning skadar klimatet. Nya marknader
3 etableras också för att hantera de ofrånkomliga resterna av produktionen, såsom
4 sophantering och förvaring av kärnavfall. Den globala arbetsdelningen av produktion
5 av varor och tjänster är inte heller hållbar på sikt då den förutsätter omfattande
6 transporter. Den svenska omställningen mot ett så kallat tjänstesamhälle är därför till
7 viss del en utveckling som kommer att behöva vändas tillbaka.

8
9 Trafikfrågorna har allt för länge dominerats av bil- och oljebolagens vinstkrav. Istället
10 kräver vi en rationell och demokratisk planering av trafiken. Flygtrafiken måste
11 minska, i första hand på kortare sträckor. Kollektivtrafiken måste byggas ut och göras
12 avgiftsfri. Tung vägtransporter måste i hög utsträckning styras över till järnväg.

13
14 Livsmedelsproduktionen organiseras idag för att kunna leverera stora kvantiteter och
15 klara långa transporter. Följderna blir monokultur på stora arealer vilket rubbar
16 ekosystemen, och att giftiga bekämpningsmedel används i så stor utsträckning att det
17 skadar människa och miljö. Den globala livsmedelsproduktionen har under
18 kapitalismen ett enda syfte: att generera vinst till kapitalägarna. Istället för den
19 irrationella och miljöskadliga produktion som bedrivs idag behöver närhet till
20 produktionen, demokratisk kontroll och människans behov av mat vara de viktigaste
21 principerna för framtagande av livsmedel.

22
23 Den globala miljöförstörelsen och klimatförändringarna är tätt sammankopplade med
24 imperialismen. De rika länderna kan på många sätt exportera sina miljöproblem i
25 form av industriell produktion och utarmning av naturresurser till fattiga länder,
26 samtidigt som de färdiga varorna och vinsterna går tillbaka till marknaden i de rika
27 länderna. För att förbättra förutsättningarna för en hållbar utveckling krävs solidaritet
28 med arbetarnas kamp för rimliga villkor och löner i fattiga länder, kombinerat med
29 ökade transportkostnader och en styrning till mer närproducerad produktion och
30 konsumtion i de rika länderna. Framgångsrik klasskamp i fattiga länder är avgörande
31 för att även västvärldens arbetarklass ska kunna driva på för ett socialistiskt samhälle.

32
33 De rika länderna utnyttjar också sin dominans i överstatliga förhandlingar om miljö
34 och klimat. Miljöproblemen måste lösas genom demokratiska diskussioner och beslut.
35 För att lösningarna ska kunna formas genom folklig organisering bör omställningen
36 för en bättre miljö gå hand i hand med folkbildning kring klimatfrågor. En samlad
37 produktion rent geografiskt – från råvaruutvinning till förädlad vara – underlättar för
38 demokratisk kontroll och planering av hela processen. Genom gemensamt fattade
39 beslut kan vi komma överens om vad vi ska producera och hur produktionen kan
40 organiseras på ett hållbart sätt, i olika delar av världen.

41
42 Samtidigt som miljö- och klimatfrågan på många sätt är en ödesfråga för vår
43 generation, så kan den också vara en nyckel till ett annat samhällssystem, då dess lång-
44 siktiga lösning står att finna i ett annat sätt att organisera produktionen och arbetet.
45 Kapitalismens funktionssätt står i direkt motsättning till ett samhällssystem som
46 bygger på social rättvisa och hållbar utveckling. Mycket kan och bör göras nu för att
47 hindra miljö- och klimatkatastrofen, och den kampen går hand i hand med kampen
48 för ett socialistiskt samhällssystem.

49
50 En socialistisk miljö- och klimatpolitik kan inte sträva efter att människan ska leva
51 utan att påverka sin miljö. Den behöver istället hitta sätt att organisera produktionen
52 så att den inte är skadlig för människa eller natur på vare sig kort eller lång sikt, och
53 samtidigt förmår tillgodose alla människors grundläggande behov.